

1. Bölüm

CERRAHİ GEREKTİREN DURUMLAR, CERRAHİNİN SINIFLANDIRILMASI VE CERRAHİNİN HASTA ÜZERİNE ETKİSİ

Nadiye ÖZER¹

1. Giriş

2. Çağlar Boyu Cerrahi ve Cerrahi Hemşireliği

Tarih Öncesi Çağlarda Cerrahi ve Cerrahi Hemşireliği

İlk Çağlarda Cerrahi ve Cerrahi Hemşireliği
(MÖ 3200- MS 375)

Orta Çağ'da Cerrahi ve Cerrahi Hemşireliği (MS 375-1453)

Yeni Çağ'da Cerrahi ve Cerrahi Hemşireliği (1453-1789)

Yakın Çağ'da Cerrahi ve Cerrahi Hemşireliği

Yirminci Yüzyılda Cerrahi Hemşireliği

Yirmi Birinci Yüzyılda Cerrahi Hemşireliği

3. Cerrahi Gerektiren Durumlar

4. Cerrahinin Sınıflandırılması

5. Cerrahinin Hasta Üzerine Etkileri

6. Sonuç

7. Kaynaklar

¹ Prof. Dr. Nadiye ÖZER, Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği AD.
Erzurum nozer@atauni.edu.tr

KAYNAKLAR

1. About AORN. <https://www.aorn.org/about-aorn>; Erişim tarihi 201.12.2020
2. Akdeniz Günay S. Cerrahi hemşireliğinin tarihsel gelişimi. İçinde: Perçin D, Özbayır T, Esen Ş, Zenciroğlu D, Atay N, Daylan Ş, Yayla İ editörler. 3. Ulusal Sad Sterilizasyon- Ameliyathane-Dezenfeksiyon Kongresi Kongre Kitabı Ekim Gülmat Matbaacılık 2016; 4-10.
3. Aksoy G. Cerrahi ve Cerrahi Hemşireliği. İçinde: Aksoy G, Kanan N, Akyolcu N. editörler. Cerrahi Hemşireliği I. 1. Baskı. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri Ltd. Şti. 2012; 1-9. Altun Uğraş G, Kanat C. Cerrahi stres tepkisi. İçinde: Gürhan N, Yaman Sözbir Ş, Polat Ü. editörler.
4. Hemşirelik Alanında Kullanılan Kavram Beceri ve Modeller. 1. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, Ankara 2020;291-298.
5. American Association of Nurse Anesthetists (AANA). <https://www.aana.com/about-us>; Erişim tarihi: 20.12.2020
6. Arslan Özkan H, Akduran F. Hemşirelikte paradigmaların önemi. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi. 2014; 11: 3-5.
7. Atalay M, Tel H. Gelecek yüzyılda hemşirelikte lisans eğitiminin vizyonu. Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 1999; 3: 47-54.
8. Atar Yalçın N, Kırbıyık E, Kaya N, Kaya H, Turan N, Palloş A, Eskimez Z. Bir üniversite hastanesinin cerrahi kliniğinde yatan hastaların uyku kalitesi ve uyku durumunu etkileyen faktörler. Türkiye Klinikleri. 2012;4: 74-84.
9. Aydemir Gedük E. Hemşirelik mesleğinin gelişen rolleri. HSP. 2018; 5: 253-258.
10. Bakır A. Geç Orta Çağ Avrupası'nda tıp ve tababet. Ortaçağ Araştırmaları Dergisi. 2018; 1:101-118.
11. Bulechek GM, Buthcher HK, Dochterman JM, Wagner C. Nursing Interventions Classification (NIC) Sixth Edition) Elsevier. Çeviri editörleri Erdemir F, Kav S, Akman Yılmaz A. Hemşirelik Girişimleri Sınıflaması (NIC) Altıncı Baskı Nobel Tıp Kitabevleri. İstanbul, 2017.
12. Büyükyılmaz F, Aştı T. Ameliyat sonrası ağrıda hemşirelik bakımı. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2009; 12: 84-93.
13. Ceylan İ. Türklerde Cerrahinin Gelişimi. Türk Cerrahi Derneği Yayınları- Ankara 2012.
14. Çelebi D, Yılmaz E. Cerrahi hastalarda enteral ve parenteral beslenmede kanıta dayalı uygulamalar ve hemşirelik bakımı. 2019; 7:714-731.
15. Demirarslan E. Ameliyat sonrası hipotermi kontrolü. Sağlık Akademisi. 2017; 2: 51-70.
16. Dumlu EG, Bozkurt B, Tokaç M, Kıyak G, Özkardış AB, Yalçın S, Kılıç M. Cerrahi hastalarda malnütrisyon ve beslenme desteği. Ankara Medical Journal. 2013; 13:33-39.
17. Efe Z. Hz. Peygamber döneminde hastabakıcı kadınlar: İlk. Müslüman hemşireler. Sağlık Akademisi Kastamonu. 2019; 4:243-256.
18. Erden Yüksekaya S, Kaya P. Cerrahi hastalıkları hemşireliği. İçinde: Gürhan N, Yaman Sözbir Ş, Polat Ü. editörler. Hemşirelik Alanında Kullanılan Kavram Beceri ve Modeller. 1. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, Ankara 2020: 281-289.
19. Erdil F. Homeostazis ve homeostazisi bozan durumlara organizmanın tepkisi. İçinde: Erdil F, Özhan Elbaş N. editörler. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği. Aydoğdu Ofset, Ankara 2012; 9-12.
20. Eti Aslan F. Cerrahi hemşireliğinin tarihçesi. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2009; 12:104-113.
21. Gül Ş. Bakım kavramı ışığında hemşirelik bakımı ve etkileyen faktörler. ACU sağlık. Bil. Derg. 2019; 10:129-134.
22. Herdman EA. 21.yüzyılda hemşirelik eğitimi (Çeviri:Yazıcı Korkmaz Ö). Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi. 2011; 8: 3-6.

24. Hemşirelik yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik. Resmi gazete, Nisan 2011 (Sayı no: 27910). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/04/20110419-5.htm> Erişim tarihi: 10.12. 2020 History of EORNA. <https://eorna.eu/about-eorna/who-we-are/history-of-eorna/> Erişim tarihi: 20.12.2020
25. Kacaroglu Vicdan A, Gülseven Karaback B, Ecevit Alpar Ş. 2012-2014 NANDA -I Hemşirelik tanılarının yaşam aktivitelerine dayalı hemşirelik modeline göre sınıflandırılması. International Journal of Human Sciences. 2015; 12: 1626-1636.
26. Kaplan M. Kültürel bir inşa süreci olarak sağlık: Kavramsal ve tarihsel bir bakış. Dört Öge. 2016; 5: 11-18.
27. Karacabay K. Normoterminin sağlanması. Türkiye Klinikleri. 2016; 2: 33-38.
28. Karadağ Arlı Ş. Cerrahi ve dahili kliniklerde yatan hastalarda konstipasyon riskinin değerlendirilmesi. Türk J Colorectal Dis. 2019; 29: 18-24.
29. Karadağ M. Cerrahi hemşireliği. İçinde: Karadağ M, Bulut H.editörler. Cerrahi Hemşireliği I Kavram Haritası ve Akış Şemalı. 1. Baskı. Vize Yayıncılık 2019; 451-464.
30. Karadağ M. Homeostazis ve cerrahi stres. İçinde: Karadağ M, Bulut H.editörler. Cerrahi Hemşireliği I Kavram Haritası ve Akış Şemalı. 1. Baskı. Vize Yayıncılık 2019; 21- 46.
31. Karagözoğlu Ş. Bilimsel bir disiplin olarak hemşirelik. Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2005; 9:6-14.
32. Lee Phelps L, Sparks Ralph S, Taylor MC. Sparks & Taylor's Nursing Diagnosis Reference Manuel. Çeviri editörleri Karahan A, Kav S. Sparks & Taylor'ın Hemşirelik Tanı Referans El Kitabı. Onuncu Baskı. Güneş Tıp Kitabevleri, Ankara 2019. National League for Nursing. <http://www.nln.org/about> Erişim tarihi 20.12.2020
33. Ökdem Ş, Abbasoğlu A, Doğan N. Hemşirelik tarihi, eğitimi ve gelişimi. Ankara Üniversitesi Dikimevi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Yıllığı. 2000; 1: 5-11.
34. Özer N. Cerrahi ve cerrahi hemşireliğinin tarihçesi cerrahinin sınıflandırılması cerrahi gerektiren durumlar ve hasta üzerindeki etkileri. İçinde: Eti Aslan F. editör. Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. 1.Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara 2016: 3-38.
35. Özer N. Sağlık ekibi üyesi olarak hemşire. İçinde: Balcı Akpınar R. editör. Sağlık Ekibi. 1. Baskı. Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayını, Erzurum 2021; 38-63.
36. Özkan O. Sağlık hizmetlerinde hasta odaklı yaklaşım: Hasta katılımı. Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2017; 10: 1759-1769.
37. Torun S. Kırım Savaş'ında Hasta Bakımı ve Hemşirelik. Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara 2014. Türk Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireleri Derneği tanıtımı. <https://tcagd.org/dernek-tanitimi>; Erişim tarihi 20.12.2020
38. Uğurlu MC. Hipokrat. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası. 1997; 50: 67-78.
39. Wilkinson JM, Barcus L. Nursing Diagnosis Handbook. Çeviri editörleri Kapucu S, Akyar İ, Korkmaz F.Pearson Hemşirelik Tanıları El Kitabı 11. Baskı Pelikan Yayınevi, Ankara, 2018.
40. Yaman Aktaş Y, Gürçayır D, Atalay C. Ameliyat sonrası bulantı kusma yönetiminde kanıta dayalı uygulamalar. 2018; 45:341-351.
41. Yavuz M, Şahin Köze B, Alkan D, Moradi Özkan D. Hastaların ameliyat öncesi ve sonrasında solunum egzersizlerini uygulama durumları. Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi. 2015; 31: 1-7.
42. Yıldızeli Topçu S, Deniz Öztekin S. Ameliyat sonrası sıvı elektrolit dengesi komplikasyonları ve hemşirelik bakımı. Yıldız Fındık Ü. Editör. Ameliyat Sonrası Komplikasyonlar ve Hemşirelik Bakımı. 1. Baskı Ankara, Türkiye Klinikleri 2019; 16-23.
43. Yılmaz Gören Ş. Yalım NY. Hemşirelik tarihinde bir öncü: Safiye Hüseyin Elbi. Lokman Hekim Dergisi. 2016; 6: 38-45.
44. Yolcu S, Akın S, Durna Z. Ameliyat sonrası dönemde hastaların hareket düzeyleri ve hareket düzeyleri ile ilişkili faktörlerin değerlendirilmesi. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi. 2016; 13: 129-138.